

การศึกษารูปแบบประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ
ของนักเรียนไทยมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗
ในจังหวัดยะลา

ฝ่ายวิทยาสมาคมกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มูลนิธิ ๑๑ ประตูนก กรุงเทพมหานคร ๓ โทร ๑๑๒๑๖๗๑. ๑๑๑๐๐๑๑

ปริญญาบัตร

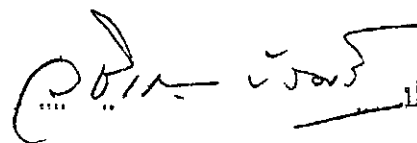
ของ

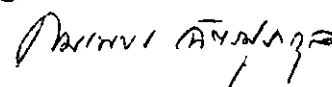
พล แสงสว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม ๒๕๒๑

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

 ประธาน

 กรรมการ

มีนาคม 2521

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรญา บัวศรี ประธานกรรมการ อาจารย์คมเพชร ฉัตรศุภกุล กรรมการ และคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงปริญญานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก้ไขจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณครูใหญ่ คณะครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทำการศึกษารั้วนี้ ที่ได้เอื้อเฟื้อและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสนั่นหา แสงสว่าง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

พล แสงสว่าง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	6
เอกสารและงานวิจัยภายในประเทศ	6
เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ	11
✓ สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	13
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	14
✓ กลุ่มตัวอย่าง	14
การสร้างแบบสอบถาม	16
การวิเคราะห์แบบสอบถาม	18
การรวบรวมข้อมูล	19
การจัดกระทำข้อมูล	19
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	20

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	22
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน	23
วิเคราะห์เพื่อจัดอันดับขององค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ของนักเรียน	27
วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของการ ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียน	38
5, สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	40
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	48
✓ กลุ่มตัวอย่าง	48
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	48
✓ การวิเคราะห์ข้อมูล	49
✓ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
อภิปรายผล	52
ข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอ โรงเรียน และเพศ	15
2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามเพศ	24
3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	24
4 จำนวนนักเรียนจำแนกตามภูมิฐานะ	25
5 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	26
6 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	27
7 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาต่อ	28
8 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ไม่ศึกษาต่อ	29
9 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	29
10 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	30
11 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิฐานะต่างกัน	31
12 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิฐานะต่างกัน	32
13 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน	33
14 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน	34
15 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน	35
16 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน	36
17 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ	37

18	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่ศึกษาต่อ	38
19	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่ไม่ศึกษาต่อ	39
20	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียน ที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน	40
21	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน	41
22	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	42
23	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	43
24	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	44
25	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	45
26	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน	46
27	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน	47

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าในสมัยที่การศึกษา มีระบบอย่างในปัจจุบัน หรือไม่มีระบบอย่างในสมัยโบราณ มนุษย์ได้ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาทั้งตนเอง เผ่าพันธุ์ และหมู่คณะตลอดมาดังที่ สนิท สนิทศักดิ์ (2504 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมนุษย์ เพราะการศึกษาช่วยให้ มนุษย์รู้จักสร้างปัจจัยอันเป็นองค์ประกอบของสังคม ให้มีสภาพที่ดี หรือเจริญขึ้นอย่างไม่ หยุดยั้ง นอกจากนี้ สังก อุทรานันท์ (2513 : 1) ก็ได้กล่าวไว้ ในทำนองเดียวกัน ว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง การจัดการศึกษาไม่เพียงแต่มุ่งฝึกกำลังคน เพื่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หรือพัฒนาทางด้านการเมืองเท่านั้น แต่ต้องส่งเสริมค่านิยม เจตคติ ตลอดจน ความรู้ ความสามารถในการต่าง ๆ เพื่อวางรากฐานทางด้านสังคมอีกด้วย

การพัฒนาการศึกษานั้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นจุดมุ่งหมายอันสำคัญของรัฐบาลไทย มาทุกยุคทุกสมัย หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะราษฎรมีเจตจำนง อย่างแน่วแน่ที่จะต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร ข้อประกาศดังกล่าวนี้ รัฐบาล สมัยต่อมาได้ยึดถือเป็นนโยบายในการบริหารและการพัฒนาประเทศ โดยยอมรับว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนพึงมีและพึงได้ และเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะเสนอสนอง สิ่งที่ดีควรได้นั้นต่อประชาชน (มหาวิทยาลัยธรรมศ.ศตร., 2515 : 24) ตามแผนการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 รัฐได้กำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับการศึกษามัชฌมไว้ว่า รัฐพึงจัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษาเพื่อประกันความเสมอภาคในโอกาสที่จะเข้ารับ การศึกษาในระดับนี้ของพลเมือง โดยจัดให้สอดคล้องและสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ตลอดจน ให้มีประสบการณ์ในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2520 : 10)

การศึกษาในระดับมัธยมจึงเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะว่าการศึกษาในระดับนี้ นอกจากจะเตรียมเยาวชนสำหรับการศึกษาในชั้นสูงต่อไปแล้ว ยังช่วยพัฒนาให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติอีกด้วย จึงนับได้ว่า

การศึกษาในระดับมัธยมมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมโดยตรง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ รัฐบาลจึงได้ตระหนักในการจัดการศึกษาให้ชนในชาติอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในเขตศึกษา 2 หรือจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยเหตุที่ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง สำหรับชาวไทยมุสลิม ฉะนั้น การจัดการศึกษาในเขตนี้จึงมีปัญหาพิเศษแตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ และนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง สมดังกระแสพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน เมื่อคราวเสด็จ ณ กรุงสัมมนาการ ภาคการศึกษา 2 จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2520 ว่า

"... การศึกษาที่มีความสำคัญมาก ให้พยายามจัดให้ดี ให้พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนัก เพียงแค่พอรู้เรื่องกันก็ยิ่งดี เพราะเท่าที่ผ่านมามักพบว่า มีผู้ไม่รู้ภาษาไทย ต้องใช้ล่ามแปล ควรให้พูดให้เข้าใจกันได้ เพื่อสะดวกในการติดต่อซึ่งกันและกัน ... " (ปิ่น มาลากุล, 2506 : 25)

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล เป็นจังหวัดที่มีพลเมืองที่เป็นไทยมุสลิมอาศัยอยู่มากที่สุด ประชาชนเหล่านี้มีภาษา วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี และความเป็นอยู่แตกต่างไปจากประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธโดยทั่วไป ดังนั้น การจัดการศึกษาในจังหวัดเหล่านี้ย่อมแตกต่างไปด้วย กล่าวคือ ต้องจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น โดยเน้นหนักไปในเรื่องการใช้ภาษาไทย ความรักชาติ และความเป็นไทย ฉะนั้น ประมวลการสอนวิธีสอน คำราเรียน จะต้องจัดทำขึ้นใช้โดยเฉพาะ และอีกประการหนึ่ง ชาวไทยมุสลิมมีการศึกษาเฉพาะทางศาสนา สืบเนื่องมาแต่โบราณ ในรูปของปอเนาะ* (PONDOK) (ภาคศึกษา 2, 2512 : 2)

* ปอเนาะ หมายถึง สถานที่สอนศาสนาอิสลามที่จัดตั้งขึ้นโดยโต๊ะครู และต่อมาได้แปรสภาพมาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2514 และคำว่าโต๊ะครูนั้น เป็นคำยกย่องเรียกผู้อาวุโส เช่น ครู เรียกว่า "โต๊ะครู" กำนัน เรียกว่า "โต๊ะกำนัน"

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นนโยบายอันสำคัญยิ่งที่จักต้องปรับปรุง ส่งเสริมให้สอดคล้องกับนโยบายอันเป็นส่วนรวมให้ชาวไทยมุสลิมอันเป็นประชากรส่วนใหญ่ในเฉพาะอาณาบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งนิยมพูดภาษามลายูในชีวิตประจำวันให้สามารถพูดภาษาไทยได้ สำนึกในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ และองค์พระประมุขแห่งชาติอย่างมั่นคง (ภาคการศึกษา 2, 2512 : คำนำ)

จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันมีจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล เป็นจังหวัดที่สังคมมีความอ่อนไหวง่าย โดยเฉพาะในเรื่องชาติพันธุ์ ศาสนา และภาษา การเรียนรู้และเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่วัฒนธรรม ประเพณีนิยม และทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมของสังคม นับเป็นกุญแจอันสำคัญที่รัฐบาลและนักบริหารจะนำไปสู่การพัฒนาต่าง ๆ ของสังคมชนบทที่ทางไกลสังคมส่วนใหญ่เช่นนี้ได้อย่างดีที่สุด ประชากรของจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดการสัมผัสติดต่อกับชนส่วนใหญ่ของชาติไทย จึงทำให้เกิดความรู้สึกแบ่งแยกในความเป็นชาติเดียวกัน ประกอบกับนับถือศาสนาต่างกั้นกับคนส่วนใหญ่ในชาติ และนำเอาภาพของประเทศข้างเคียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่มีความรู้สึกในสิทธิของความเป็นประชาชนชาวไทยไม่สมบูรณ์ ทั้ง ๆ ที่ตนเองมีความรักชาติและเทิดทูนองค์พระประมุขอย่างแนบแน่นเป็นอันเดียวกับประชาชนชาวไทยในภาคอื่น ๆ (ฉาย อินทรสกุล, 2511 : 9)

ถึงแม้ว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ส่งเสริมการศึกษาทั้งในรูปพิเศษอื่น ๆ ให้สิทธิพิเศษและทุนต่าง ๆ มากมายอย่างที่ภาคศึกษาอื่น ๆ ไม่มีแล้ว แต่ยังปรากฏว่า มีนักเรียนจำนวนมากไม่เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยม

ดังนั้น การศึกษาถึงองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิม นับได้ว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงประสงค์จะค้นคว้าหาข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ เพื่อค้นหา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ จัดอันดับองค์ประกอบต่าง ๆ อันจะนำไปเป็นแนวทางและข้อคิดที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับองค์ประกอบของการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนในเรื่อง เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิฐานะของนักเรียนและอาชีพ และการศึกษาของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบองค์ประกอบของการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในจังหวัดยะลา
2. ผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดยะลา จะได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อความก้าวหน้าทางการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิม และประโยชน์สำหรับครูแนะแนวในการแนะแนวศึกษาต่อและอาชีพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ในภาคปลายปีการศึกษา 2520
2. ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ จำนวนส่วนตัว จำนวนครอบครัว จำนวนศาสนา-ประเพณี และจำนวนสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาเปรียบเทียบในเรื่อง เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิฐานะของนักเรียนและอาชีพ และการศึกษาของผู้ปกครอง

ค่านิยามศัพท์เฉพาะ

ค่านิยามศัพท์ต่อไปนี้ ใช้เฉพาะการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น

1. องค์ประกอบ หมายถึง ลักษณะรวมที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้น ๆ ในที่นี้ได้แบ่งองค์ประกอบของนักเรียนออกเป็น 4 ด้าน คือ จำนวนส่วนตัว จำนวนครอบครัว จำนวนศาสนา-ประเพณี และจำนวนสิ่งแวดล้อม

2. การศึกษาต่อ หมายถึง การศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ
โรงเรียนรัฐบาลสายสามัญ

3. การไม่ศึกษาต่อ หมายถึง การไม่ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ
โรงเรียนรัฐบาลสามัญ

4. นักเรียนไทยมุสลิม หมายถึง นักเรียนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม และ
มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดยะลา ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ภาคปลาย ปีการศึกษา
2520

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารและงานวิจัยภายในประเทศ

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิม ได้มีผู้สนใจศึกษาไว้อย่างกว้างขวางดังต่อไปนี้

มยุรี จารุพาน (2518 : 69) ได้สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะในงานวิจัย เรื่องการศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ไว้ว่า รูปแบบของการศึกษาใน 3 จังหวัดภาคใต้ ไม่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษา เช่น ประชากรส่วนใหญ่ไม่สามารถพูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ การศึกษาของประชาชนอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ สภาพเศรษฐกิจก็อยู่ในระดับต่ำ สถานการณ์ทางการเมืองก็เป็นปัญหามาทุกยุคทุกสมัย ลักษณะเช่นนี้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นโดยทั่วไป ซึ่งการศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยขจัดปัญหาเหล่านี้ และช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพของชีวิตและสังคมที่ดีขึ้น แต่การพยายามของรัฐในอันที่จะยกมาตรฐานการศึกษาของเยาวชนในภูมิภาคนี้ให้สูงขึ้น มิได้บรรลุผลดีเท่าที่ควร เพราะเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ด้วยว่า รัฐควรหาทางประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจ เห็นประโยชน์ความสำคัญของการศึกษา ให้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยและความแตกต่างในเรื่องศาสนา มิได้แบ่งแยกความเป็นชาติเดียวกัน หลักสูตรควรกลมกลืนกับศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบเรียนภาษาไทย และวิชาศีลธรรมควรแต่งขึ้นใหม่เป็นพิเศษ ให้เข้ากันกับท้องถิ่น และควรมีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนไทยมุสลิมให้มากขึ้นอีกด้วย

สุรพล โพพิศ (2518 : 99) ได้วิจัยเรื่องค่านิยมทางสังคมของนักศึกษาไทยมุสลิม ทั้งหญิงชาย ในวิทยาลัยกษัตริย์ราชประชาสมาธิ พบว่า นักศึกษาทั้งหญิงชาย มีค่านิยมทางศาสนาเป็นอันดับสูงสุด ซึ่งแสดงถึงความมีศรัทธาเชื่อมั่นในศาสนาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากศาสนาอิสลาม มีลักษณะเป็นทั้งกฎหมายและระเบียบ ประเพณี ตลอดจน วิธีการปลุกยอเยยที่ชาวไทย

มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามไม่มีการยกเว้น กิจกรรมประจำวันหลายประการผูกพันอยู่กับบทบัญญัติทางศาสนา ซึ่งทำให้นักศึกษาไทยมุสลิมเลือกค่านิยมทางศาสนาเป็นอันดับสูงสุด

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้การศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ดังเช่น พ.อ. ประสิทธิ์ เวชสรค์ (2509 : 90) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษาเพื่อบูรณาการจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสรุปไว้ว่าภาคใต้ซึ่งมีประชากรเป็นไทยมุสลิมอยู่เป็นจำนวนมาก มีปัญหาทางการศึกษาอยู่หลายประการ เช่น ประชาชนขาดความสนใจทางการศึกษา ประชาชนไม่รู้หนังสือหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว ปัญหาประชาชนไม่พูดภาษาไทย ปัญหาการศึกษาในปอเนาะ ปัญหาประชาชนเคร่งครัดในความเชื่อที่ล้าสมัย และปัญหาประชาชนขาดความสำนึกในความเป็นไทย เหล่านี้เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2503 กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2503 : 38) ได้สำรวจภาวะการศึกษาในจังหวัดของภาคศึกษา 2 ได้สรุปสาเหตุของการที่ประชาชนชาวไทยมุสลิมไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนหลายประการ เช่น มองไม่เห็นประโยชน์ของการศึกษา ต้องการใช้จ่ายแรงงานเด็ก ผู้ปกครองไม่มีเงินซื้อหนังสือและเครื่องแต่งกายให้เด็ก ผู้ปกครองประกอบอาชีพไม่เป็นหลักแหล่ง การคมนาคมไม่สะดวก สภาพโรงเรียนไม่ดึงดูดใจ ครูสอนยังไม่ดีพอ ครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน การเรียนไม่เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ขาดการจูงใจให้เลื่อมใสในการศึกษา

จากการศึกษาของภาคศึกษา 2 ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมไว้ 5 เรื่องด้วยกันคือ เรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมในภาคศึกษา 2 (2512 : 36) โดยศึกษากับนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และศึกษานิเทศก์อำเภอ ผลปรากฏออกมาดังนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อ นักเรียนชายต้องการเรียนต่อมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่จบชั้นมัธยมต้องการเรียนต่อมากกว่านักเรียนที่จบชั้นประถม นักเรียนร้อยละ 20 ต้องการเรียนต่อเพื่อเป็นข้าราชการ นักเรียนร้อยละ 75 บอกว่าอุปสรรคต่อการเรียนต่อ คือ ความยากจน ไม่มีเงินพอใช้จ่ายในการศึกษา เหตุผลสำคัญที่นักเรียนต้องออกจากโรงเรียน คือ ออกมาช่วยเหลือผู้ปกครองประกอบอาชีพ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อในวิทยาลัยครูในค่านับผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองทั้งหมดไม่เห็นด้วยกับการให้ลูกออกมาประกอบอาชีพก่อนเรียนสำเร็จ ผู้ปกครองต้องการให้ลูกเรียนต่อที่

วิทยาลัยอิสลาม และต้องการให้ลูกประกอบอาชีพครูเป็นอันดับแรก และประกอบอาชีพพ่อค้า เป็นอันดับสุดท้าย ปัญหาสำคัญต่อการส่งเสริมให้บุตรเรียน คือ ทุนไม่พอ การวิจัยครั้งนี้ ยังได้ข้อมูลเกี่ยวกับอุปสรรคในการเรียนต่อจากครู ซึ่งเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการเรียนของนักเรียน คือ นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ความยากจน และความรุนแรง ตามลำดับ สาเหตุที่ลาออกจากโรงเรียน คือ ไปประกอบอาชีพ ไปเรียนศาสนาในปอเนาะ และออกไปแต่งงาน ตามลำดับ ส่วนศึกษาธิการอำเภอมองเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนออกจากโรงเรียน คือ ความยากจน ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียนต่อ ไม่ตั้งใจเรียน เรียนอ่อน และต้องการไปแต่งงาน ตามลำดับ

เรื่องที่สองที่ภาคศึกษา 2 (2512 : 52) ได้ทำการวิจัย คือ เรื่องการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสรุปผลว่า เด็กไทยมุสลิมจะเข้าเรียนปอเนาะเมื่ออายุ 15 ปี แต่ปัจจุบันอายุน้อยลง เพราะจบ ป.4 ตั้งแต่อายุน้อย เรียนภาษาไทยเพียง 4 ปีแล้วไม่ได้เรียนต่อ และไม่ได้พูดภาษาไทยอีกเลย ทำให้นักเรียนลืมภาษาไทยที่เรียนมาจากโรงเรียนจนหมดสิ้น และพูดภาษาไทยไม่ได้ในที่สุด รายได้ของผู้ที่เรียนจบปอเนาะ และไม่ได้เรียนปอเนาะไม่แตกต่างกัน ทั้งโต๊ะครูและครูสอนศาสนาเห็นสอดคล้องกันที่จะให้บรรจุมุสลิมลงในหลักสูตรของโรงเรียนปอเนาะ ควรส่งเสริมให้นักเรียนไทยมุสลิมได้เรียนฝึกหัดครูมากขึ้น เพื่อเป็นการชักจูงคนอื่น ๆ ต่อไป และรัฐบาลควรหาทางจำกัดการขยายตัวของปอเนาะมิให้เปิดมากขึ้น แต่ควรขยายจำนวนรับนักเรียนให้มากขึ้นในแต่ละปอเนาะ จึงขออนุญาตเปิดได้ เพื่อสะดวกในการควบคุม และรัฐบาลควรจัดโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นตัวอย่างขึ้นด้วย

สำหรับเรื่องสาเหตุที่ชาวไทยมุสลิมนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในปอเนาะมากกว่าโรงเรียนสามัญนั้น ภาคศึกษา 2 (2512 : 28) ก็ได้ทำการวิจัยและพบว่า มีสาเหตุดังนี้ คือ อิทธิพลจากศาสนา ไม่มีโรงเรียนมัธยมอยู่ใกล้ แต่มีปอเนาะอยู่ใกล้ ประเพณีต้องการให้สังคมรับรอง ต้องการเรียนภาษาถิ่น ค่าใช้จ่ายในปอเนาะถูกกว่าโรงเรียนสามัญ ต้องการเป็นครูปอเนาะ และพื้นฐานความรู้วิชาสามัญอ่อน

ในปีต่อมา ภาคศึกษา 2 (2513 : 88) ได้วิจัยเรื่องทัศนคติต่อการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ไทยพุทธและไทยมุสลิม มีทัศนคติที่ดี

ต่อการศึกษทั้งของตนเองและบุตรหลาน, สนใจการพึ่งวิทย์และเทคโนโลยีที่เป็นข่าวสารมากกว่า
 บันเทิง ชาวไทยมุสลิมร้อยละ 32.30 ที่แสดงว่าตนมิได้เป็นคนไทย แต่เป็นคนมาลาย
 ประชาชนทั้งสองกลุ่มเห็นพ้องต้องกันในเรื่องการจัดให้มีการเปิดสอนวิชาชีพขึ้นในหมู่บ้าน
 ประชาชนทั้งสองกลุ่มปรารถนาให้บุตรเป็นครู และประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากกสิกรรม
 ชาวไทยมุสลิมร้อยละ 45.68 ปรารถนาให้ลูกเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
 (ปอเนาะ)

ในเรื่องการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิม ที่ได้รับทุนอุดหนุนจากรัฐบาล ภาคศึกษา
 2 (2513 : 17) ได้ทำการวิจัยและสรุปผลไว้ว่า การที่นักเรียนไทยมุสลิมไม่ต้องการ
 ศึกษาต่อชั้น นักเรียนชายตอบว่า ต้องการเรียนในปอเนาะเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด ส่วน
 นักเรียนหญิงตอบว่า เพราะพ่อแม่ยากจนเป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรก แต่ทั้งสองเพศยืนยันว่า
 หากได้เพราะไม่ได้รับทุนไม่ นักเรียนไทยมุสลิมร้อยละ 98.53 เชื่อว่าชาวไทยมุสลิมที่ได้รับ
 การศึกษาก็แล้ว จะรู้ซึ้งว่าตนเองเป็นคนไทย และนักเรียนกลุ่มนี้ร้อยละ 87.73 ที่สนับสนุน
 ให้ชาวไทยมุสลิมใช้ภาษาไทยในการติดต่อกับทางราชการ สำหรับมูลเหตุที่จูงใจให้ศึกษาต่อ
 นักเรียนไทยอิสลามร้อยละ 87.78 ตอบว่า เพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนไทยมุสลิมกลุ่มอื่น ๆ
 เป็นมูลเหตุที่สำคัญที่สุด และในการวิจัยครั้งเดียวกันนี้ ได้สอบถามกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ
 ได้รับคำตอบว่า อุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนไทยมุสลิม คือ พ่อแม่ไม่สนับสนุน ไม่เห็น
 คุณค่าของการศึกษา พ่อแม่ยากจน ต้องการเรียนในปอเนาะ ไม่ได้รับทุนอุดหนุน และ
 เกียจคร้านในการเรียน

สำหรับการปรับปรุงการศึกษานั้น รุ่ง แก้วแดง (2511 : 25) ได้วิจัย
 เรื่องทัศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม
 และได้สรุปไว้ว่า การที่จะพัฒนาการศึกษาในภูมิภาคนี้ ควรเน้นการพัฒนาการศึกษาชาวไทย
 มุสลิมให้มากกว่าไทยพุทธ สาเหตุที่ชาวไทยมุสลิมมีระดับการศึกษาค่ำ เนื่องมาจากสาเหตุ
 2 ประการ คือ ศาสนาและประเพณี และการบริหารการศึกษา ศาสนาและประเพณี
 ประชาชนให้ความสำคัญแก่การศึกษาวินาศศาสนาเกินไปจนกลายเป็นค่านิยมทางสังคมว่า
 ผู้ใดมีความรู้ทางศาสนาก็จะได้รับการยกย่องจากประชาชนมาก โดยเฉพาะผู้ที่มิมีโอกาสไป
 ศึกษาวิชาศาสนาในต่างประเทศ หรือเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ในนครเมกกะมาด้วยแล้ว

จะได้รับการยกย่องให้เป็นโต๊ะหะยี (ผู้นำทางศาสนา) ซึ่งมีโอกาสได้รับซากัต (สิ่งของ) จากประชาชนอีกด้วย ในด้านการบริหารการศึกษา ระบบการศึกษาของไทยนั้นจัดโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยมุสลิมเลย

ในเรื่องของการปรับปรุงการศึกษานี้ นาย อินทรสกุล (2511 : 42) ได้วิจัยเรื่องการอนามัย และการศึกษาของ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ควรให้ทุนแก่ชาวไทยมุสลิม เพื่อกลับไปเป็นครูในท้องถิ่นของตน อบรมข้าราชการให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจงใจให้ชาวไทยมุสลิมเข้าใจว่าตนเป็นคนไทย และส่งชาวไทยมุสลิมที่ได้รับการศึกษามาจากภาคอื่น ๆ ไปรับราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มากขึ้น การพัฒนา 4 จังหวัดภาคใต้ควรมุ่งไปในสิ่งที่มีความหมายแก่ชาวไทยมุสลิม มิใช่มาจากฝ่ายทางราชการเท่านั้น ซึ่ง ร.ต.มงคล สุวรรณโชติช่วง (2512 : 74) ผู้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เห็นด้วยว่า การที่ราษฎรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน และพูดภาษาไทยไม่ได้ถึงร้อยละ 65 นั้น ทำให้นโยบายการปรับปรุงการศึกษา จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป็นมาตรการสำคัญที่จะชักจูงให้ชาวไทยอิสลามมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมและชั้นสูงต่อไป

จำลอง สวนะคุณานนท์ (2518 : 22) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของโต๊ะครูโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้สรุปไว้ว่าโต๊ะครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อชุมชนมุสลิมมาก รัฐควรได้ตระหนักถึงบทบาทของโต๊ะครูเป็นพิเศษ เพื่อจะได้อาศัยโต๊ะครูเป็นเครื่องมือในการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยมุสลิม และทำหน้าที่เบ็ดเสร็จทางสังคมด้วย รัฐบาลควรปรับปรุงให้เป็นไปในรูปของโรงเรียนชุมชน และรัฐควรพยายามให้โต๊ะครูทั้งหลายได้สำนึกในความเป็นไทย และสนับสนุนนโยบายของรัฐอย่างแท้จริง เพื่อจะได้อาศัยโต๊ะครูอุดช่องว่างระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันจะส่งผลไปถึงความมั่นคงของชาติในที่สุด

เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

นักการศึกษาต่างประเทศสนใจเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนออกจากโรงเรียนกลางคันมาก ซึ่งพอจะสรุปการศึกษาได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวกับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ

สมิธ, เครา และอาคินสัน (Smith, Krouse and Akinson, 1967 : 484) กล่าวว่า สาเหตุที่นักเรียนออกจากโรงเรียนกลางคันมาจากการที่ครอบครัวที่มีรายได้น้อย หรือนักเรียนต้องช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ ซึ่ง เซลเลอร์ (Zeller, 1966 : 20) โวลฟอร์ด (Wolford, 1965 : 2561) แฮมิลตัน (Hamilton, 1964 : 4063) เทสเซนเนียร์ (Tesseneer, 1957 : 2505) และเอ็ดเวิร์ด (Edward, 1955 : 39) ต่างก็กล่าวว่า สถานะและสภาพทางเศรษฐกิจ การมีเงินไม่พอใช้จ่ายในการเรียน การได้รับเงินช่วยเหลือจากผู้ปกครองน้อยมาก การออกไปประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือครอบครัวในด้านการเงิน สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน

เอกสารที่เกี่ยวกับตัวแปรทางด้านอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครองก็เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับการที่นักเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ดังที่ โวลฟอร์ด (Wolford, 1965 : 2561) พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้ประกอบอาชีพที่มีรายได้น้อย ซึ่งแฮมิลตัน (Hamilton, 1964 : 4063) ระบุว่า อาชีพเหล่านี้ ได้แก่ อาชีพเสมียน หรือรับจ้างทำงานในคอกปศุสัตว์ และ กอบเบิล (Gobel, 1957 : 145) ก็พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพเสมียนชายของและอาชีพกสิกรรม มักไม่ส่งเสริมให้บุตรเรียนต่อในชั้นสูง ๆ

เอกสารที่เกี่ยวกับตัวแปรทางการศึกษาของผู้ปกครอง

ทางการศึกษาของผู้ปกครอง แฮมิลตัน (Hamilton, 1964 : 4063) โวลฟอร์ด (Wolford, 1965 : 2561) และกรีน (Green, 1957 : 36) ได้ทำการวิจัยและสรุปผลว่า การศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันมักมีระดับต่ำ และเด็กเหล่านี้มิได้รับการกระตุ้นในเรื่องการเรียนจากพ่อแม่ สำหรับ เซลเลอร์

(Zeller, 1966 : 20) ระบุไว้ว่า บิคารมารดาของนักเรียนที่ออกกลางคันเหล่านี้ มีการศึกษาค่ำกว่าระดับ 8 (Grade 8)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางบ้านของสภาพของครอบครัว

สภาพครอบครัวที่เป็นสาเหตุสำคัญให้นักเรียนออกจากโรงเรียนกลางคันมีลักษณะ ดังที่ เซลเลอร์ (Zeller, 1966 : 20) กล่าวไว้คือ บิคารมารดาแยกกันอยู่ และ ซัลลิแวน (Sullivan, 1964 : 2327) แฮมเรียส (Hamreus, 1964 : 1742) คนุกเซน (Knudsen, 1965 : 6815) โกวานและเดมอส (Gowan and Demos, 1966 : 102) พบว่า มาจากสภาพบ้านแตกและขาดความอบอุ่นทางบ้าน ส่วนแฮมิลตัน (Hamilton, 1964 : 4063) และแฮมเรียส (Hamreus, 1964 : 1742) มีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า มาจากครอบครัวที่มีบุตรมากกว่า 5 - 6 คนขึ้นไป

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางด้านส่วนตัว

สภาพทางด้านส่วนตัวของแต่ละคนก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนออกจากโรงเรียน กลางคัน ดังเช่น สมิท เคร้า และ อากินสัน (Smith, Krouse and Akinson, 1967 : 484) กล่าวว่ามาจากการขาดความสนใจในการเรียน ซึ่งเซลเลอร์ (Zeller, 1966 : 20) และกรีน (Green, 1957 : 36) ได้ศึกษาและพบว่า นักเรียนเหล่านี้ เคยสอบตกมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในด้านครูและโรงเรียน แฮมเรียส (Hamreus, 1964 : 1742) และเอ็ดเวิร์ด (Edward, 1955 : 39) บอกว่า นักเรียนเหล่านี้ ไม่ชอบครู ไม่ชอบวิชาที่เรียน และมีทัศนคติที่ไม่ดีคือโรงเรียน สำหรับกรีน (Green, 1957 : 36) โวลฟอร์ด (Wolford, 1965 : 2561) ศึกษาและพบว่านักเรียน เหล่านี้จะมีอายุมากกว่ามาตรฐานและเซช (Cech, 1964 : 3343) ก็กล่าวว่า นักเรียนกลุ่มนี้ชอบย้ายโรงเรียนบ่อย ในทางด้านสุขภาพ ฮาร์ดี (Hardy, 1976 : 2754 B) ได้วิจัยและสรุปว่านักเรียนเหล่านี้ ส่วนใหญ่สุขภาพไม่ดี มาตรฐานในการรับประทานอาหารต่ำ ไม่มีการออกกำลังกาย และปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องในขณะที่ป่วย และเบอร์ไรเตอร์ และอิงเกลแมน (Bereiter and Engleman, 1966 : 5) สรุปไว้ว่า สาเหตุที่สำคัญ ที่ทำให้เด็กออกจากโรงเรียนกลางคันคือ ความล้มเหลวในการเรียนนั่นเอง

ส่วนผู้ที่เรียนต่อจนจบจะมีลักษณะแตกต่างหรือตรงกันข้ามกับลักษณะที่กล่าวมาแล้ว
อย่างเห็นได้ชัด จากการศึกษาของ แฮมิลตันและซัลลิแวน (Hamilton, 1964 : 4063
and Sullivan, 1964 : 2327)

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

จากเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวในการตั้ง
สมมุติฐานดังต่อไปนี้

1. นักเรียนไทยมุสลิมเพศชาย กับนักเรียนไทยมุสลิมเพศหญิง มีองค์ประกอบ
ในการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยมุสลิมที่ต่างกัน ทำให้นักเรียน
ไทยมุสลิม มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน
3. นักเรียนไทยมุสลิมที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล กับนักเรียนไทยมุสลิมที่อยู่นอกเขต
สุขาภิบาล มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน
4. ประเภทอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนไทยมุสลิมที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียน
ไทยมุสลิมมีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน
5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียนไทยมุสลิมที่ต่างกัน ทำให้นักเรียน
ไทยมุสลิมมีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

✓ ในการดำเนินการเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในปัญหาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างแบบสอบถาม
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ Stratified Random Sampling โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาจำนวนโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่เปิดทำการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ซึ่งมีอยู่ 65 โรงเรียน โดยศึกษาเฉพาะนักเรียนไทยมุสลิม ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 539 คน $S = 279 \quad 6 \quad 162 \quad 9 \quad 117$
2. เพื่อให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของมวลประชากรที่ดี ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากทุกอำเภอ โดยใช้ขนาดนัก 40 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนไทยมุสลิมในแต่ละอำเภอมานำเป็นกลุ่มตัวอย่าง/ ซึ่งได้จำนวนนักเรียนดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอ โรงเรียน และเพศ

อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
รามัน	โรงเรียนบ้านคูวอ	10	8	18
	โรงเรียนพัฒนาวิทยาคม	22	16	38
	โรงเรียนรามัน	8	6	14
	โรงเรียนบ้านกะลุปีง	4	5	9
	โรงเรียนบ้านโกตาบารู	13	8	21
บันนังสตา	โรงเรียนบันนังสตา	21	9	30
	โรงเรียนบ้านตาเนาะปูเต๊ะ	14	—	14
เมืองยะลา	โรงเรียนบ้านกรงปินัง	6	10	16
	โรงเรียนบ้านจือนือแร	9	5	14
	โรงเรียนบ้านตลาดลำไใหญ่	3	6	9
	โรงเรียนบ้านท่าสาป	8	10	18
	โรงเรียนสามแยกบ้านนิยง	6	7	13
ยะหา	โรงเรียนอาสินศึกษา	6	2	8
	โรงเรียนประดมสุนทรธรรม	8	11	19
	โรงเรียนบ้านบาโงยซีแน	10	9	19
เบตง	โรงเรียนบ้านไทรย้อย	7	1	8
	โรงเรียนบ้านตาเนาะแมเราะ	3	2	5
กิ่ง อ.ธารโต	โรงเรียนบ้านโต	1	2	3
	โรงเรียนนิคมสร้างตนเองช.ว.โต	3	—	3
รวม		162	117	279

การสร้างแบบสอบถาม

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ใช้วิธีการซึ่งฟลานาแกน (Flanagan, 1954 : 354 - 355) เรียกว่า The Critical Incident Technique คือให้บุคคลซึ่งมีความใกล้ชิดกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในจังหวัดยะลา เขียนถึงสาเหตุของการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เท่าที่เคยประสบมา หรือตามความคิดเห็นที่คิดว่าน่าจะเป็นไปได้ แล้วผู้วิจัยรวบรวมเอาสาเหตุนั้นมาสรุปเขียนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปสอบถามนักเรียนอีกคนหนึ่ง

3. กำหนดขอบเขตหัวข้อที่ศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบของการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิมในจังหวัดยะลาออกเป็น 4 ด้านคือ

- 3.1 ด้านส่วนตัว
- 3.2 ด้านครอบครัว
- 3.3 ด้านศาสนาและประเพณี
- 3.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

4. อาศัยความรู้และความเข้าใจจากข้อ 1 และผลที่ได้จากข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามขึ้นในขอบเขตของข้อ 3

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้นไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ที่มิได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงองค์ประกอบของการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านศาสนาและประเพณี และด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 38 ข้อความ

ในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ กำหนดให้ตอบ ตอบเป็นน้ำหนักมากน้อยตามความรู้สึกของตน โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องดังตัวอย่าง,

ตัวอย่าง

ข้อความต่อไปนี้ ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด แต่เป็นข้อความที่ต้องการทราบความคิดเห็นอย่างแท้จริง และสภาพความเป็นจริงของนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างระมัดระวัง แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง แต่เพียงช่องเดียว

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การเรียนทางศาสนามากกว่าและเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยมุสลิมมากกว่าการเรียนทางวิชาสามัญ			✓		
2. เรียนจบแล้วไม่เห็นประโยชน์อะไร				✓	
3. ไม่อยากเรียนวิชาศาสนาอื่นในชั้นมัธยม		✓			

ฯลฯ

ความหมายของมาตราส่วน

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ตรง</u> กับความคิดเห็นของนักเรียน <u>มากที่สุด</u>
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ตรง</u> กับความคิดเห็นของนักเรียนค่อนข้างมาก <u>แต่ไม่มากที่สุด</u>
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ตรง</u> กับความคิดเห็นของนักเรียน <u>บ้าง แต่ไม่มาก</u>
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ไม่ตรง</u> กับความคิดเห็นของนักเรียน <u>แต่เล็กน้อย</u>
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความ <u>ไม่ตรง</u> กับความคิดเห็นของนักเรียน <u>มากที่สุด</u>

๕ การตรวจให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

การวิเคราะห์แบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 38 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านยะรัง โรงเรียนตลาดนัดบาซาเอ โรงเรียนตลาดปริกรี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน และหาความเชื่อมั่นโดยใช้ Coefficient α (Magnusson, 1966 : 116)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \frac{s_t^2 - \sum s_i^2}{s_t^2}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนของข้อสอบรายข้อ
	s_t^2	แทน ค่าความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ
	$\sum s_1^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

✗ ผลจากการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น = .9954

✓ การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าวไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกเอาไว้
ด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่าง 306 คน ได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ 279 ชุด
แล้วนำมาตรวจให้คะแนน

✓ การจัดกระทำข้อมูล

1. พิจารณาแบบสอบถามทุกฉบับว่าได้คำตอบที่สมบูรณ์หรือไม่ แล้วคัดเลือกเอาแต่ฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. แยกข้อมูลที่ได้ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา
3. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามทุกข้อ
4. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน หรือค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ความแปรปรวน (Variance)
5. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ t-test, F-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้วิเคราะห์แบบร้อยละ (Percentage)
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. คำนวณค่าความแปรปรวนและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 67)

$$s^2 = \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum fx^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$$S = \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

4. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ t-test โดยใช้สูตร (Edward, 1959 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	N_1, N_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Two-way Classification Design โดยใช้สูตร (บริบูรณ์ กิจกมล, 2515 : 138)

Sources of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	K-1	SST	$MST = \frac{SST}{K-1}$	$\frac{MST}{MSE}$
Block	n-1	SSB	$MSB = \frac{SSB}{n-1}$	$\frac{MSB}{MSE}$
Error	(k-1)(n-1)		$MSE = \frac{SSE}{(K-1)(n-1)}$	
Total	Kn-1	SS(Total)		

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน F-Distribution
	MST	แทน	ค่า Mean Square ของ Treatment
	MSB	แทน	ค่า Mean Square ของ Block
	MSE	แทน	ค่า Mean Square ของ Error

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สื่อความหมายตรงกันในการแปลความความจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวน
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	Sum Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degree of freedom
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
A	แทน	นักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเขตสุขาภิบาล
B	แทน	นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาล
C	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม
D	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองประกอบอาชีพค้าขาย
E	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง
F	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองประกอบอาชีพรับราชการ
G	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา
H	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
I	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา
J	แทน	นักเรียนที่มีผลปกครองมีการศึกษาพออ่านออกเขียนได้

K	แทน	นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
กลุ่มสูง	แทน	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
กลุ่มปานกลาง	แทน	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
กลุ่มต่ำ	แทน	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ -

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม
ในตอนที่ 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ
ของนักเรียน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของการ
ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนในเรื่อง

- เพศ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ภูมิฐานะของนักเรียน
- อาชีพของผู้ปกครอง
- การศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1.1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน จำแนกตามเพศ ปรากฏดังแสดงใน
ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนนักเรียน			คิดเป็นร้อยละ
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	รวม	
ชาย	88	74	162	58.06
หญิง	55	62	117	41.94
รวม	143	136	279	100.00

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนนักเรียนชาย 162 คน คิดเป็นร้อยละ 58.06 มีนักเรียนหญิง 117 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94 ,

1.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน			คิดเป็นร้อยละ
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	รวม	
กลุ่มสูง	46	28	74	26.52
กลุ่มปานกลาง	78	81	159	56.99
กลุ่มต่ำ	19	27	46	16.49
รวม	143	136	279	100.00

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 26.52 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 16.49

1.3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยของนักเรียน ปรากฏดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนนักเรียนจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวนนักเรียน			คิดเป็นร้อยละ
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	รวม	
นอกเขตสุขภาพ	102	107	209	74.91
ในเขตสุขภาพ	41	29	70	25.09
รวม	143	136	279	100.00

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตสุขภาพ มีจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 74.91 และนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขภาพ มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.09

1.4 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวนนักเรียน			คิดเป็นร้อยละ
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	รวม	
กสิกรรม	104	107	211	75.62
ค้าขาย	21	19	40	14.34
รับจ้าง	10	5	15	5.38
รับราชการ	8	5	13	4.66
รวม	143	136	279	100.00

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม มี 211 คน คิดเป็นร้อยละ 75.62 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย มี 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.34 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง มี 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.38 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ มี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66

1.5 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปรากฏดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวนนักเรียน			คิดเป็นร้อยละ
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	รวม	
ประถมศึกษา	55	33	88	31.54
มัธยมศึกษา	9	9	18	6.45
อุดมศึกษา	7	6	13	4.66
อ่านออกเขียนได้	43	36	79	28.32
อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้	29	52	81	29.03
รวม	143	136	279	100.00

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54 นักเรียนที่มีผู้ปกครองอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 นักเรียนมีผู้ปกครองอ่านออกเขียนได้ มี 79 คน คิดเป็นร้อยละ 28.32 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา มีร้อยละ 6.45 และ 4.66 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เพื่อจัดอันดับองค์ประกอบในการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน

2.1 การพิจารณาอันดับขององค์ประกอบ พิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ตั้งแต่ 0.00 – 1.00 หมายความว่า องค์ประกอบนั้นมีผลต่อการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อน้อยที่สุด
- 1.01 – 2.00 หมายความว่า องค์ประกอบนั้นมีผลต่อการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อน้อย
- 2.01 – 3.00 หมายความว่า องค์ประกอบนั้นมีผลต่อการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อปานกลาง

3.01 – 4.00 หมายความว่า องค์ประกอบนั้นมีผลต่อการศึกษาคือและการไม่
ศึกษาคือมาก

4.01 – 5.00 หมายความว่า องค์ประกอบนั้นมีผลต่อการศึกษาคือและการไม่
ศึกษาคือมากที่สุด

2.2 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาคือ ปรากฏ
ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาคือ

องค์ประกอบ	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
ค่าน <u>ศาสนา</u> ส่วนตัว	2.60	1	2.56	3
ค่านครอบครัว	2.56	3	2.60	1
ค่านศาสนาและประเพณี	2.47	4	2.50	4
ค่านสิ่งแวดล้อม	2.58	2	2.57	2

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายมีองค์ประกอบทางค่านส่วนตัว
เป็นอันดับ 1 นักเรียนหญิงมีองค์ประกอบค่านครอบครัวเป็นอันดับ 1

2.3 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ไม่ศึกษาคือ
ปรากฏดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ไม่ศึกษาต่อ

องค์ประกอบ	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
งานส่วนตัว	2.67	4	2.65	3
งานครอบครัว	2.72	3	2.71	2
งานศาสนาและประเพณี	3.06	1	2.74	1
งานสิ่งแวดล้อม	2.79	2	2.35	4

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายมีองค์ประกอบในทางงานศาสนาและประเพณี เป็นอันดับ 1 และนักเรียนหญิงมีองค์ประกอบงานศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1

2.4 อันดับขององค์ประกอบในการศึกษาต่อของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

องค์ประกอบ	กลุ่มสูง		กลุ่มปานกลาง		กลุ่มต่ำ	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
งานส่วนตัว	2.67	2	2.68	3	2.42	4
งานครอบครัว	2.72	1	2.70	1	2.47	2
งานศาสนาและประเพณี	2.64	3	2.61	4	2.50	1
งานสิ่งแวดล้อม	2.41	4	2.70	1	2.46	3

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มสูงมีองค์ประกอบด้านครอบครัวเป็นอันดับ 1 และนักเรียนกลุ่มปานกลางมีองค์ประกอบด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับ 1 เท่ากัน แต่นักเรียนกลุ่มต่ำ มีองค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณี เป็นอันดับ 1

2.5 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

องค์ประกอบ	กลุ่มสูง		กลุ่มปานกลาง		กลุ่มต่ำ	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
ด้านส่วนตัว	2.78	3	2.62	4	2.57	3
ด้านครอบครัว	2.80	2	2.76	2	2.70	2
ด้านศาสนาและประเพณี	2.85	1	2.90	1	2.93	1
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.78	3	2.67	3	2.48	4

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนทั้งสามกลุ่มมีองค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณี เป็นอันดับ 1 เหมือนกันทั้งสามกลุ่ม

2.6 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน

องค์ประกอบ	A		B	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
บ้านส่วนตัว	2.69	1	2.35	2
บ้านครอบครัว	2.66	2	2.41	1
บ้านศาสนาและประเพณี	2.63	4	2.34	3
บ้านสิ่งแวดล้อม	2.66	2	2.34	3

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาล มีองค์ประกอบบ้านส่วนตัว เป็นอันดับ 1 และนักเรียนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลมีองค์ประกอบบ้านครอบครัว เป็นอันดับ 1

2.7 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน

องค์ประกอบ	A		B	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
บ้านส่วนตัว	2.69	4	2.47	3
บ้านครอบครัว	2.78	2	2.65	2
บ้านศาสนาและประเพณี	2.91	1	2.90	1
บ้านสิ่งแวดล้อม	2.71	3	2.41	4

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนทั้งที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาลและในเขต
สุขาภิบาลมีองค์ประกอบทางบ้านศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1

2.8 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพ
ต่างกัน

องค์ประกอบ	C		D		E		F	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
คานส่วนตัว	2.60	4	2.55	1	2.40	4	2.56	4
คานครอบครัว	2.70	1	2.29	4	2.81	1	2.63	2
คานศาสนาและประเพณี	2.64	2	2.44	2	2.44	3	2.60	3
คานสิ่งแวดล้อม	2.61	3	2.36	3	2.45	2	2.86	1

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม
มีองค์ประกอบคานครอบครัวเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย
มีองค์ประกอบคานส่วนตัวเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง
มีองค์ประกอบคานครอบครัวเป็นอันดับ 1 แต่นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ
มีองค์ประกอบคานสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับ 1

2.9 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน
ปรากฏดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงอันดับองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพ
ต่างกัน

องค์ประกอบ	C		D		E		F	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
ด้านส่วนตัว	2.65	3	3.10	1	2.60	4	2.42	2
ด้านครอบครัว	2.72	2	3.06	2	3.54	1	2.26	4
ด้านศาสนาและประเพณี	2.92	1	3.01	3	3.13	2	2.35	2
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.64	4	2.98	4	2.80	3	2.60	1

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพกสิกรรม มีองค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย มีองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง มีองค์ประกอบด้านครอบครัวเป็นอันดับ 1 แต่นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ มีองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับ 1

2.10 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงอันดับองค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

องค์ประกอบ	G		H		I		J		K	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
คานสวนตัว	2.51	3	2.37	2	2.55	3	2.61	4	2.85	1
คานครอบครัว	2.56	1	2.27	3	2.65	1	2.64	3	2.68	4
คานศาสนาและประเพณี	2.31	4	2.46	1	2.49	4	2.78	1	2.73	3
คานสิ่งแวดล้อม	2.54	2	2.03	4	2.63	2	2.74	2	2.74	2

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครอง ซึ่งมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบคานครอบครัวเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครอง ซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบคานศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครอง ซึ่งมีระดับการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีองค์ประกอบคานครอบครัวเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีการศึกษาพออ่านออกเขียนได้ มีองค์ประกอบคานศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1 และนักเรียนที่มีผู้ปกครอง ซึ่งอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีองค์ประกอบคานสวนตัวเป็นอันดับ

2.11 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

องค์ประกอบ	G		H		I		J		K	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
คานส่วนตัว	2.66	3	2.63	3	2.67	2	2.72	3	2.55	4
คานครอบครัว	2.71	2	2.46	4	2.45	3	2.80	2	2.85	1
คานศาสนาและประเพณี	2.76	1	2.74	2	2.96	1	2.81	1	2.82	2
คานสิ่งแวดล้อม	2.56	4	2.75	1	2.25	4	2.68	4	2.71	3

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครอง ซึ่งมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบคานศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครอง ซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบคานสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีองค์ประกอบคานศาสนาและประเพณี เป็นอันดับ 1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีการศึกษาพออ่านออกเขียนได้ มีองค์ประกอบคานศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มีองค์ประกอบคานครอบครัวเป็นอันดับ 1

2.12 อันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ปรากฏ
ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงอันดับขององค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

องค์ประกอบ	ศึกษาต่อ		ไม่ศึกษาต่อ	
	$\bar{X}$	อันดับ	$\bar{X}$	อันดับ
งานส่วนตัว	2.5877	1	2.6618	3
งานครอบครัว	2.5785	3	2.7342	2
งานศาสนาและประเพณี	2.5583	4	2.9008	1
งานสิ่งแวดล้อม	2.5800	2	2.5762	4

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อมีองค์ประกอบงานส่วนตัว
เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.5827$) และมีองค์ประกอบงานศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ
สุดท้าย ($\bar{X} = 2.5583$) แต่นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อมีองค์ประกอบงานศาสนาและประเพณี
เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.9008$) และมีองค์ประกอบงานสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับสุดท้าย
($\bar{X} = 2.5762$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของการศึกษาต่อ
และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
ที่ศึกษาต่อ ปรากฏดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิงที่ศึกษาต่อ

องค์ประกอบ	ชาย N = 88		หญิง N = 55		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
งานส่วนตัว	228.73	2718.0181	160.91	1214.6909	9.3183**
งานครอบครัว	225.00	2625.3333	142.86	948.1428	11.9721**
งานศาสนาและประเพณี	229.85	3223.7878	142.00	999.9015	11.8631**
งานสิ่งแวดล้อม	227.38	824.8392	141.50	321.7142	22.0120**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

df = 141

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาต่อมีองค์ประกอบในการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมี
ภูมิลำเนาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียน
ที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน

องค์ประกอบ	A		B		t
	N = 102		N = 41		
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านส่วนตัว	273.91	4740.2909	96.18	821.1636	21.7945**
ด้านครอบครัว	271.57	4848.2857	98.71	601.2380	21.9187**
ด้านศาสนาและประเพณี	268.42	5264.4265	95.75	485.1136	21.7285**
ด้านสิ่งแวดล้อม	271.38	1606.5335	96.00	138.5714	40.0978**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$df = 141$$

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขต
สุขาภิบาลและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขาภิบาล มีองค์ประกอบในการศึกษา แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมี
ภูมิลำเนาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียน
ที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกัน

องค์ประกอบ	A		B		t
	N = 107		N = 29		
	$\bar{X}$	s^2	$\bar{X}$	s^2	
งานส่วนตัว	288.18	1580.3636	71.64	177.8545	47.3632**
งานครอบครัว	297.71	2959.9047	76.86	376.4761	26.5956**
งานศาสนาและประเพณี	311.25	5277.1136	84.00	671.0909	26.6966**
งานสิ่งแวดล้อม	289.75	1507.3571	69.88	71.8392	54.0234**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

df = 134

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขต
สุขาภิบาล และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขาภิบาล มีองค์ประกอบในการศึกษาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียน
ที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	3	747716.6665	249238.8888	8.1737*
Block	2	4580054.1665	2290027.0833	75.1002*
Error	6	182957.8335	30492.9722	
Total	11	5510728.6665		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
มีองค์ประกอบในการศึกษา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	3	947592.6665	315864.2222	6.5523*
Block	2	25205342.1665	2602671.0833	53.9899*
Error	6	289239.8335	48206.6389	
Total	11	6442174.6665		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	3	562353.1875	187451.0625	2.3339
Block	3	5989292.6873	5329764.2291	66.3587
Error	9	722857.5625	80317.5069	
Total	15	7274503.4373		

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษา ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	3	727075.6875	242358.5625	1.8021
Block	3	9578451.6875	6526150.5625	48.5252
Error	9	1210409.5625	134489.9514	
Total	15	1515936.9375		

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษา ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.9 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครอง
มีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียน
ที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	3	440678.0000	146892.6667	10.2700 **
Block	4	4166809.7000	1041702.4250	72.8304 **
Error	12	171637.5000	14303.1250	
Total	19	4779125.2000		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับ
การศึกษาต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.10 เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปรากฏดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F-ratio
Treatment	3	498555.7500	166185.2500	11.2178**
Block	4	4080667.7000	1020166.9250	68.8629**
Error	12	177773.5000	14814.4583	
Total	19	4756996.9500		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับองค์ประกอบของการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนในเรื่อง

เพศ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภูมิฐานะของนักเรียน

อาชีพของผู้ปกครองของนักเรียน

การศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ภาคปลาย ของปีการศึกษา 2520 ในโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จำนวน 19 โรงเรียน รวมนักเรียน 279 คน เป็นนักเรียนชาย 162 คน นักเรียนหญิง 117 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมีอยู่ 2 ตอน ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน โดยให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นข้อความเกี่ยวกับองค์ประกอบ 4 ด้านของนักเรียน คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ประกอบด้วยคำถาม 11 ข้อ องค์ประกอบด้านครอบครัว

ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ องค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณี ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ รวมทั้ง 4 ด้าน 38 ข้อ และตอนสุดท้ายเป็นแบบสอบถามปลายเปิดอีก 5 ข้อ สำหรับให้นักเรียนเติมองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งไม่มีปรากฏอยู่ในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กระทำตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์รายละเอียดทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยใช้ร้อยละ
2. วิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เพื่อจัดอันดับองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน

ตามตัวแปร

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบในการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อ ตามตัวแปรต่าง ๆ

3.1 วิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบในการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยใช้การทดสอบ t-test

3.2 วิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบในการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาลกับนักเรียนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล โดยใช้การทดสอบ t-test

3.3 วิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบในการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยใช้การทดสอบ F-test

3.4 วิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบในการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบ F-test

3.5 วิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบในการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน โดยใช้การทดสอบ F-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับตัวนักเรียน จำแนกได้ดังนี้

1.1 จำนวนนักเรียนจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า มีจำนวนนักเรียนชาย 162 คน คิดเป็นร้อยละ 58.06 นักเรียนหญิง 117 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94

1.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่า มีนักเรียนซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 26.52 นักเรียนซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 นักเรียนซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 16.49

1.3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามภูมิลำเนาของนักเรียน ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนซึ่งอยู่นอกเขตสุขาภิบาลมี 209 คน คิดเป็นร้อยละ 74.91 นักเรียนซึ่งอยู่ในเขตสุขาภิบาลมี 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.09

1.4 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรมมี 211 คน คิดเป็นร้อยละ 75.62 นักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย มี 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.34 นักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง มี 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.38 นักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ มี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66

1.5 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปรากฏว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มี 88 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.46 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.66 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีระดับการศึกษาพออ่านออกเขียนได้ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 28.32 นักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลย มี 81 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อจัดอันดับขององค์ประกอบในการศึกษาต่อและการไม่ศึกษาต่อ ปรากฏผลดังนี้

นักเรียนที่ศึกษาต่อมีองค์ประกอบด้านส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.5827$)

ค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 2 ($\bar{X} = 2.5800$) ค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 3 ($\bar{X} = 2.5785$) และค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 2.5583$)

แต่นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อมีองค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณีเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.9008$) ค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 2 ($\bar{X} = 2.7342$) ค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 3 ($\bar{X} = 2.6618$) และค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 2.5762$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในองค์ประกอบของการศึกษาต่อ และการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนปรากฏดังนี้ คือ

3.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาต่อ มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ไม่ศึกษาต่อ มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 นักเรียนที่ศึกษาต่อซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกันมีองค์ประกอบในการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีภูมิลำเนาต่างกันมีองค์ประกอบในการศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 นักเรียนที่ศึกษาต่อซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 นักเรียนที่ศึกษาต่อซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ไม่แตกต่างกัน

3.8 นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อซึ่งมีผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ไม่แตกต่างกัน

3.9 นักเรียนที่ศึกษาต่อซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.10 นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อซึ่งมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็นดังนี้ คือ

1. ด้านองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ

องค์ประกอบด้านส่วนตัว กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อให้ความสำคัญต่อปัญหาส่วนตัวเป็นอันดับ 1 ซึ่งหมายความว่า แม้นักเรียนกลุ่มนี้จะเรียนต่อแล้วก็ตาม สิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาและควรได้รับการแก้ไข คือ ปัญหาด้านส่วนตัว เช่น เรื่องสุขภาพอนามัย การพูดและการอ่านภาษาไทยไม่ถนัด การสอบแข่งขัน และความเข้าใจต่อบทเรียนเหล่านี้เป็นต้น แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อกลับให้ความสำคัญในองค์ประกอบด้านปัญหาส่วนตัวเป็นอันดับ 3 ก็อาจสรุปได้ว่าองค์ประกอบด้านปัญหาส่วนตัวไม่เป็นอุปสรรคในการที่นักเรียนจะศึกษาต่อ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าคนเราเมื่อประสบปัญหาหรืออุปสรรคก็พยายามแก้ปัญหาด้วยการต่อสู้หรือเผชิญกับปัญหานั้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจว่ามีมากน้อยเพียงใดหรือไม่ ถ้าแรงจูงใจสูง การที่จะแก้ปัญหาที่สูงวัย ซึ่งตรงกันกับการศึกษาของ Adamson (ประสาธ อิศรปริศา, 2520 : 109) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ระดับแรงจูงใจสูงจะมีผลให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าระดับแรงจูงใจต่ำ

ถึงแม้ว่าปัญหาด้านองค์ประกอบส่วนตัวของนักเรียนทั้งสองกลุ่มจะอยู่ในอันดับที่ต่างกัน แต่ก็มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ต่างกันไม่มากนัก กล่าวคือ กลุ่มที่ศึกษาต่อมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.5827 และกลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.6618 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้มีปัญหาในด้านส่วนตัวใกล้เคียงกันนั่นเอง

องค์ประกอบด้านครอบครัว กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านครอบครัวเป็นอันดับ 3 คือ เห็นว่าไม่เป็นปัญหาต่อการศึกษามากนัก อาจจะเป็นเพราะครอบครัวให้การสนับสนุนนักเรียนมีโอกาสดูแลต่อ แต่กลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านครอบครัวเป็นอันดับ 2 ซึ่งหมายความว่าองค์ประกอบด้านครอบครัวมีอิทธิพลที่ทำให้พวกเขาไม่เรียนต่อค่อนข้างมาก อิทธิพลเหล่านั้นได้แก่ การที่บิดามารดามีบุตรมากเกินไปในครอบครัว ความยากจน ผลการศึกษาซึ่งตรงกับการศึกษาของแฮมเรียส (Hamrieus, 1964 : 174) และการวิจัยของภาคศึกษา 2 (2513 : 17) ซึ่งพบว่า

ความยากจนของครอบครัวและต้องการใช้แรงงานนักเรียนเพื่อช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่ศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

> องค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณี กลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านศาสนาและประเพณีมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่าศาสนาและประเพณีเป็นสาเหตุทำให้ นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ศึกษาต่อ ในขณะที่กลุ่มศึกษาต่อรายงานว่าศาสนาและประเพณีไม่เป็นอุปสรรคในการเรียน ทั้งนี้ เพราะศาสนาอิสลามมีอิทธิพลยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทุกคน ซึ่งตรงกับการศึกษาของ รุ่ง แก้วแดง (2511 : 25) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้ชาวไทยมุสลิมมีระดับการศึกษาต่ำ คือศาสนาและประเพณี และ สุรพล โพธิ์ศ (2518 : 99) ซึ่งศึกษาค้นคว้าในเรื่องค่านิยมของนักเรียนไทยมุสลิม พบว่านักเรียนไทยมุสลิมมีค่านิยมทางศาสนาสูงที่สุด

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม นักเรียนกลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับ 2 ขณะที่กลุ่มไม่ศึกษาต่อให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่เมื่อเปรียบเทียบในองค์ประกอบด้านนี้แล้ว ความแตกต่างในค่านิยมสิ่งแวดล้อมของนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกันนัก กล่าวคือ กลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.57 กลุ่มที่ศึกษาต่อมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.58 แสดงให้เห็นว่า ทั้งสองกลุ่มมีน้ำหนักในปัญหาด้านนี้ใกล้เคียงกัน สำหรับกลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อนั้น เน้นถึงอุปสรรคเกี่ยวกับความไม่สะดวกของการคมนาคม ไม่มีที่อยู่อาศัยเมื่อจะไปเรียนต่อ ยิ่งกว่านั้น การเรียนต่อในโรงเรียนทำให้ไม่สบายใจ เพราะปรับตัวเข้ากับกลุ่มนักเรียนไทยพุทธได้ยาก และนักเรียนรุ่นก่อนที่จบไปแล้วก็ไม่ได้ทำงานอะไรจึงทำให้ไม่อยากเรียนต่อ

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อทั้ง 4 ด้าน จะพบว่านักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อมีปัญหาในด้านส่วนตัว ครอบครัว ศาสนาและประเพณี และสิ่งแวดล้อมมากกว่านักเรียนที่ศึกษาต่อในทุกด้าน (ดูตาราง 17)

2. ด้านตัวแปร เมื่อพิจารณาตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิสำเนาของนักเรียน อาชีพและการศึกษาของบุพการีแล้ว ปรากฏผลดังนี้

เพศ นักเรียนที่ศึกษาต่อเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง การศึกษาค้างนี้ตรงกับงานวิจัยของภาคศึกษา 2 (2512 : 36) ซึ่งพบว่า นักเรียนชายศึกษาต่อมากกว่านักเรียนหญิง เหตุผลที่น่ามาอภิปรายได้นั้นอาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนชายมีความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียนมากกว่านักเรียนหญิงประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง ประเพณีนิยมของชาวไทยมุสลิมในชนบท นักเรียนหญิงมักจะแต่งงานเร็วกว่านักเรียนชาย และมีความนิยมกันในกลุ่มชาวมุสลิมนั้น ไม่ต้องเรียนสูงนัก เพราะจะต้องออกมาเป็นแม่บ้านเท่านั้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่ศึกษาต่อเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ แฮมิลตันและซัลลิแวน (Hamilton, 1964 : 4063 and Sullivan, 1964 : 2327) ซึ่งกล่าวว่า นักเรียนที่ออกกลางคันจะเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่เรียนต่อไปจนจบจะเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ทั้งนี้ เนื่องมาจากผลการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ

ภูมิฐานะของนักเรียน นักเรียนที่ศึกษาต่อเป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลมากกว่านักเรียนที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสะดวกในการคมนาคม ความปลอดภัยในการเดินทางไปและกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน นักเรียนจะต้องเดินทางจากหมู่บ้านไปยังอำเภอ ซึ่งต้องเสียเวลามาก เพราะไม่มีรถโดยสารประจำทาง นักเรียนบางคนอาจจะนั่งรถจักรยานยนต์รับจ้างเหมาเป็นรายเดือน ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงแต่ที่สำคัญ คือ เรื่องความปลอดภัย นักเรียนหญิงอาจจะมียอันตรายจากกลุ่มผู้ชาย

อาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนที่ศึกษาต่อเป็นนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองของนักเรียนที่ประกอบอาชีพรับจ้างอาศัยอยู่ในเมืองได้เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพมาก จึงสนใจเรื่องการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของบุตรหลานของตนต่อไปในอนาคต สำหรับกลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อเป็นนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพกสิกรรมเหล่านี้ต้องการใช้แรงงานของนักเรียน โดยให้ช่วยเลี้ยงน่อง หรือใช้แรงงานในการประกอบอาชีพในไร่นา สวนผลไม้ หรือสวนยาง เช่น เก็บน้ำยาง เก็บ

ผลไม่ส่งตลาด เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของกอบเบิล (Gobbie, 1957 : 145) ซึ่งกล่าวไว้ว่า นักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อส่วนมาก จะมีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม หรือทำงานในคอกปศุสัตว์

การศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนที่ศึกษาต่อเป็นนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นระดับที่สูงพอควรในชนบทที่ห่างไกลและเป็นชุมชนมุสลิมเช่นนี้ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษานี้เริ่มเข้าใจและเห็นคุณค่าของการศึกษา และรู้สึกไม่พอใจในระดับการศึกษาของตนเองที่ได้ศึกษามาเพียงเล็กน้อย จึงอยากจะส่งเสริมบุตรหลานของตนให้ได้เรียนสูงขึ้นไปกว่าคนอื่น สำหรับนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองอ่านไม่ออกเขียนไม่ไต่มาากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเป็นตัวอย่างอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ ฉะนั้น เมื่อผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการศึกษา คุณค่าของการศึกษา และไม่ไต่สนับสนุนนักเรียนของตนในเรื่องการศึกษาต่อแล้ว นักเรียนจึงไม่ศึกษาต่อซึ่งตรงกับการศึกษาคนควาของกรีน (Green, 1957 : 36) ซึ่งกล่าวว่า นักเรียนที่ไม่ศึกษาก่อนมักมีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ

3. ทฤษฎีสมมุติฐาน ผลการวิจัยครั้งนี้ยอมรับสมมุติฐานข้อ 1, 2, 3 และ 5 และพบว่า องค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนมีความแตกต่างกันจริง ซึ่งก็เป็นไปตามเอกสารอ้างอิงที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและตั้งสมมุติฐานเอาไว้

สมมุติฐานข้อที่ 4 ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อต่างกันนั้น ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับเอกสารอ้างอิงและสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งเอาไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม ซึ่งมีถึง 211 คน คิดเป็นร้อยละ 75.62 ของกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนกลุ่มนี้จึงมีอิทธิพลต่อกกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่น้อย ทำให้ผลที่ออกมาคล้อยตามกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม เพราะความไม่เป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันของกลุ่มตัวอย่างแต่ละอาชีพนั่นเอง

4. ค่าความสำคัญรายข้อ เมื่อวิเคราะห์ข้อความรายข้อพบค่าความสำคัญรายข้อที่น่าสนใจ (คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป) และนำมาอภิปรายมีดังนี้

4.1 นักเรียนไทยมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าตนเองเป็นคนเชื้อชาติมาลาญมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าคนไทยมุสลิมอยู่ใกล้กับชาวมลายู จึงทำให้มีการใช้ภาษาและมีขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายคลึงกันมาก ดังนั้น ทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดไปจากความเป็นจริงทางสังคม เพราะโดยปกติแล้ว ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวบุคคลในกลุ่มให้มีความผูกพันร่วมกันอย่างมั่นคง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้นักเรียนไทยมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จังหวัดยะลา ซึ่งใช้ภาษามลายูเป็นพื้นในชีวิตประจำวัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม คลอจนนับถือศาสนาอย่างเดียวกับประชาชนในประเทศมาเลเซีย และเป็นผลทำให้ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมาลาญมากกว่ารู้สึกว่าเป็นคนไทย ทั้ง ๆ ที่เกิดในเมืองไทย และมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยตลอดมา และความรู้สึกดังกล่าวได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เป็นเด็ก ผลวิจัยนี้ตรงกับงานวิจัยของ รุ่ง แก้วแดง ซึ่งวิจัยไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 10 ปีมาแล้ว และความรู้สึกนี้ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงเลย

4.2 โรงเรียนมัธยมอยู่ห่างไกลจากบ้าน นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากตัวอำเภอ (เขตสุขาภิบาล) ซึ่งมักจะมีโรงเรียนประจำอำเภอตั้งอยู่ การคมนาคมลำบาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูฝน ซึ่งฝนตกชุกมาก ทำให้นักเรียนหันมาสนใจปอเนาะในตำบลหรือหมู่บ้านที่ใกล้เคียงแทน ซึ่งในปอเนาะจะมีลักษณะเป็นโรงเรียนประจำ มีหอพักกินอยู่หลับนอนได้ควย

4.3 การเรียนทางศาสนาก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยมุสลิมมากกว่าการเรียนทางวิชาสามัญ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของคนอื่น ๆ เช่น รุ่ง แก้วแดง และ สุรพล โพธิ์ศ ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว เพราะศาสนาอิสลามมีข้อบัญญัติที่ครอบคลุมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันด้วย ดังนั้น ศาสนาอิสลามจึงมีอิทธิพลอย่างสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของผู้นับถือศาสนาอิสลาม จึงทำให้ผู้นับถือศาสนาอิสลามมีวิถีการดำเนินชีวิตเป็นการเฉพาะตน ซึ่งแตกต่างไปจากผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ มาก จึงทำให้นักเรียนเหล่านี้มีความคิดเห็นว่าการเรียนทางศาสนาก้าวหน้ากว่าการเรียนทางค่านอื่น ซึ่งแท้ที่จริงแล้วการเรียนทาง

ศาสนานั้นเป็นการเรียนเพื่อประโยชน์ในการรักษาขนบธรรมเนียมเท่านั้น มิใช่การเรียนเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพในอนาคตเลย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งความสำคัญไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ศึกษาต่อ ข้อเสนอแนะจึงมุ่งประเด็นไปยังกลุ่มนักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อมากกว่ากลุ่มที่ศึกษาต่อ

1. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

1.1 ครูใหญ่ ครู ครูแนะแนว ควรศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาปัญหาของเด็กในด้านองค์ประกอบที่ทำให้เด็กเรียนศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อ และควรมีการติดต่อกับผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงให้เข้าใจถึงระบบของการศึกษาประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการศึกษา ให้ทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา เพราะการตัดสินใจจะทำให้เด็กเรียนศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ ผู้ปกครองก็มีส่วนร่วมอยู่ด้วยเป็นอย่างมาก

1.2 โรงเรียนควรจัดให้มีบริการสนเทศ ทั้งในด้านส่วนตัว การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ โดยครูว่า นักเรียนยังขาดข่าวสารหรือข้อมูลประเภทใดบ้าง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษา

2.1 ผู้บริหารการศึกษาควรพิจารณาหลักสูตรในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เช่น ควรจะมีวิชาศาสนาอิสลามในวิชาสังคมศึกษา ภาษาอาหรับ หรือภาษามลายูเป็นวิชาเลือกในหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ (แทนที่จะเป็นวิชาภาษาฝรั่งเศส ในชั้นมัธยมศึกษา 3 ตามหลักสูตร พ.ศ. 2521)

2.2 ครูที่สอนวิชาดังกล่าวในข้อ 2.1 ควรเปิดโอกาสให้ชาวไทยมุสลิม ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางศาสนา ภาษาอาหรับ หรือภาษามลายู เข้ารับราชการ แต่ต้องมีพื้นความรู้วิชาสามัญ มศ.3 (หรือ ม.6 เกิม) ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาสเข้ารับราชการและมีงานทำมากขึ้น

2.3 ผู้บริหารการศึกษาควรติดต่อประสานงานกับกรมการอิสลามประจำจังหวัด โต๊ะครูปอเนาะ ครูสอนศาสนาอิสลาม เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นหัวใจแก่ชาวไทยมุสลิม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

- 3.1 ควรวิจัยเรื่องนี้กับนักเรียนชั้นสูงขึ้นบ้าง เช่น นักเรียนในระดับ มศ. 3 หรือระดับ มศ. 5 เป็นต้น
- 3.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างออกไปถึงผู้ประกอบการ ผู้นำทางศาสนาอิสลาม และครูสอนศาสนาอิสลามด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

✓ คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนการศึกษาแห่งชาติ โรงพิมพ์ศรีเมือง
2520, 38 หน้า.

จำลอง สวณคุณานนท์ บทบาทของโต๊ะครูโรงเรียนราษฎร์สอนอิสลามในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ปรินูฎานินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2518, 143 หน้า.

นาย อินทรสกุล และคนอื่น ๆ การศึกษาและการอนามัย 4 จังหวัดภาคใต้ เอกสาร
วิจัยของศูนย์วิจัยจังหวัดคนราชีวาส ฉบับโรเนียว 2511, 47 หน้า.

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทย
โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์ 2515, 189 หน้า.

บริบูรณ์ กิฐกมล สถิติเบื้องต้น เอกสารโรเนียวประกอบบทเรียนวิชาคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2515, 168 หน้า.

ประสาธ อิศรปริศา ธรรมชาติและกระบวนการเรียนรู้ กรุงสยามการพิมพ์ 2520,
217 หน้า

ประสิทธิ์ เวชสรรค์, พ.อ. การพัฒนาการศึกษาเพื่อบูรณาการของจังหวัดชายแดนภาคใต้
วิทยานิพนธ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2509, 109 หน้า.

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค โรงพิมพ์คุรุสภา 2506, 272 หน้า.

✓ ภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา การจัดการศึกษาของปอเนาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้
โรงพิมพ์คุรุสภา 2512, 325 หน้า.

✓ ภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา การสำรวจความต้องการและทัศนคติต่อการศึกษาประชาชน
โรงพิมพ์คุรุสภา 2513, 111 หน้า.

✓ ภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา ทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมในภาคศึกษา 2
โรงพิมพ์ บริษัทพิช จำกัด 2513, 87 หน้า.

ภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา ทุนอุดหนุนการศึกษานักเรียนไทยมุสลิมในภาคศึกษา 2
โรงพิมพ์คุรุสัมนาการ ภาคศึกษา 2 2513, 105 หน้า.

ภาคศึกษา 2 จังหวัดยะลา สาเหตุที่ชาวไทยมุสลิมนิยมส่งบุตรเข้าเรียนในปอเนาะมากกว่า
โรงเรียนสามัญ เอกสารฉบับโรเนียว 2512, 35 หน้า.

มยุรี จารุพาน การศึกษาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เอกสารของกองสถิติ และวิเคราะห์ภาวะของการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฉบับโรเนียว 2518, 80 หน้า.

มงคล สุวรรณโชติช่วง, ร.ต. การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรินูณานิพนธ์ รป.ม. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2512, 131 หน้า.

✓ รุ่ง แก้วแดง ทัศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ปรินูณานิพนธ์ รป.ม. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2511, 153 หน้า.

✓ วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ รายงานผลการสำรวจภาวะการศึกษาในจังหวัดของภาคศึกษา 2 ฉบับโรเนียว 2503, 39 หน้า.

✓ สัก อุทรานันท์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาวะเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการที่ทำให้เด็กไม่เรียนต่อในชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษาภาคบังคับจังหวัดเชียงใหม่ ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 172 หน้า.

สนธิ สนธิศักดิ์ "การศึกษาในทัศนะนักสังคมวิทยา" ศูนย์ศึกษา 10 : 34 สิงหาคม 2504.

✓ สุรพล โพพิศ การเปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมของนักศึกษาไทยพุทธและนักศึกษาไทยอิสลาม ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูยะลา ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 106 หน้า.

✓ Bereiter, Carl, and Englemann, Siegfried, Teaching Disadvantaged Children in the Preschool, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1966, 312 pp.

Cech, Eugene Joseph, "An Analysis of Characteristics of Fourth Grades Pupils in Terms of Factors Associated with School Dropout," Dissertation Abstract, 25 : 2343, December 1964.

Edward, Troy W., "Student Drop-out at Southern Illinois University," Thesis Abstract Series, 6 : 39-43, 1955.

- Edwards, Allen L., Statistical Analysis 2n.ed. Rinehart and Company, Inc., New York, 1958, 234 pp.
- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw-Hill Book Company, New York, 1966, 446 pp.
- Flanagan, J.C., "The Critical Incident Technique," The Psychological Bulletin, 51(4) : 354-355, July, 1954.
- ✓ Goble, Robert I., "A Study of Student Drop-out Problem at Miami University," Thesis Abstract Series, 8 : 145-150, 1957.
- Gowan, John Curtis, and Demos, Coorge D., (Compiled & Edited) The Disadvantaged and Potential Dropout, Charl C., Thomas, Publisher, Illinois, 1966, 624 pp.
- ✓ Green, Bert I., Preventing Student Dropouts, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, N.J., 1966, 223 pp.
- Hamilton, Mary J. "A Study of Drop-outs, from the White, Public Secondary Schools of South Carolina," Dissertation Abstract. 24 : 4063, April, 1964.
- ✓ Hamreus, Dale George, "An Analysis of Certain School-Related Variables Associated with Dropouts at the Junior High School Level," Dissertation Abstract, 25 : 1742-1743, September, 1964.
- ✓ Hardy, Richard John, "Case Study of Secondary School Dropout with Reference to Organic Health Problems," Dissertation Abstract. 27 : 2754-B, February, 1967.
- Magnusson, David, Test Theory, Addison Wesley Publishing Company, 1962, 564 pp.
- ✓ Smith, Edward W., Krouse, Stanley W., and Akinson, Mark M., The Educator's Encyclopedia, Prentice-Hall, Englewood, Cliffs, N.J., 1967, 914 pp.
- ✓ Sullivan, Floyd Walter, "A Study of the Holding Power of Two Selected Negro High Schools of Atlanta, Georgia," Dissertation Abstract, 25 : 2327, October, 1964.
- Tesseneer, Ralph Athen, "A Study of Lousiana School Drop-outs who Recieved High School Diplomas or Equivalency Certificates by Means of the General Educational Development Test : (1955-1956)," Dissertation Abstract, 17 : 2505, November, 1957.

✓ Woford, Melvin Earl, "An Analysis of Selected Educational Philosophies as Pertinent to the Dropout Problem," Dissertation Abstract, 25 : 5661-5662, April, 1965.

✓ Zeller, Robert H., Lowering the Odds on Student Dropouts, Prentice-Hall Inc., Englewood, Cliffs, N.J., 1966, 64 pp.

ภาคผนวก

21 มีนาคม 2520

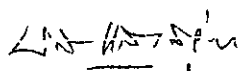
เรียน เพื่อนครู-อาจารย์ที่เคารพ

ด้วยขณะนี้ข้าพเจ้ากำลังศึกษาต่อวิชาและแนวการศึกษาในระดับปริญญาโทอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และต้องการทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิมชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในจังหวัดยะลา"

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงเลือกท่านคนหนึ่ง ซึ่งมีประสบการณ์ทางการสอนนักเรียนไทยมุสลิมอยู่ในภูมิภาคนี้ โปรดกรอกความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่างข้างท้ายนี้ ถึงองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิมที่ท่านคิดว่าน่าจะเป็นไปได้ เพื่อข้าพเจ้าจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการทำการวิจัยต่อไป

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี

ขอแสดงความนับถือ

(นายพล แสงสว่าง)

นิสิตปริญญาโท สาขาและแนวการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

องค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียน ป.7 ที่เป็นไทยมุสลิม

1.

2.

3.

4.

5.

นักเรียนที่รัก

เนื่องจากข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับ "องค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียนไทยมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ในจังหวัดยะลา" เพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการแนะแนว และวางแผนการศึกษานี้ให้แก่นักเรียนในโอกาสต่อไป ความคิดเห็นของนักเรียนอย่างจริงจังจะเป็นประโยชน์มากที่สุดแก่การศึกษาครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือกับนักเรียนโปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความรู้สึกที่เป็นจริงที่สุด ด้วยความตั้งใจและสบายใจ ผลของการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียนหรือตัวนักเรียนแต่ประการใด ผู้ศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับ และนักเรียนไม่ต้องลงชื่อ

ขอขอบคุณ

พล แสงสว่าง

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ขอให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้เข้าใจ แล้วกรอกแบบสอบถามตามคำชี้แจงเหล่านั้น โดยยึดหลัก 2 ประการ คือ

1. นักเรียนต้องทำทุกข้อ อย่าได้เว้นข้อใดข้อหนึ่งไว้
2. นักเรียนต้องทำด้วยตัวของตัวเอง อย่าทำตามหรือลอกเลียนความคิดของคนอื่น เพราะทุกคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
ของนักเรียนมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย

☐ หญิง

2. ในปีการศึกษาหน้า (2521) นักเรียนจะ

☐ ศึกษาต่อในชั้น มศ.1 โรงเรียนรัฐบาล สายสามัญ

☐ ไม่ศึกษาต่อในชั้น มศ.1 โรงเรียนรัฐบาล สายสามัญ

3. การศึกษาของบิดา (มารดา) ของนักเรียน

☐ ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐ ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐ ระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐ พักอ่านเขียนภาษาไทยได้

☐ พักอ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้

อื่น ๆ โปรดระบุ

4. อาชีพของบิดา (มารดา) ของนักเรียน

☐ ทานา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ ทำสวนยาง

☐ ค้าขาย

☐ รับจ้าง

☐ รับราชการ

อื่น ๆ โปรดระบุ

5. นักเรียนอาศัยอยู่

☐ ในเขตสุขาภิบาล

☐ นอกเขตสุขาภิบาล

อื่น ๆ โปรดระบุ

6. ผลการเรียนครั้งสุดท้ายของนักเรียน

☐ 60% ลงมา

☐ ระหว่าง 61-75%

☐ 76% ขึ้นไป

(จบตอนที่ 1 โปรดทำตอนที่ 2 ต่อไป)

ตอนที่ 2 องค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียน

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด แต่เป็นข้อความที่ต้องการทราบ
ความคิดเห็นอย่างแท้จริงและสภาพความเป็นจริงของนักเรียน โดยให้นักเรียน
อ่านข้อความแต่ละข้ออย่างระมัดระวัง แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใด
ช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง แต่เพียงช่องเดียว การเลือกขีดช่องใดช่องหนึ่งนั้น
ให้อธิบายเหตุผลดังนี้

ขีดของมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ขีดของมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนค่อนข้างมาก
แต่ไม่มากที่สุด

ขีดของปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง
แต่ไม่มาก

ขีดของน้อย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนแต่เล็กน้อย

ขีดของน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่างก) เรขอบแบบสอบถาม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การเรียนทางศาสนาก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับ ของสังคมไทยมุสลิมมากกว่าการเรียนทาง วิชาสามัญ				✓	
2. เรียนจบไปแล้วไม่เห็นได้ประโยชน์อะไร	✓				
3. ไม่อยากเรียนวิชาศาสนาอื่น ๆ ในชั้นมัธยม			✓		
ฯลฯ					

สมมุติว่าเมื่อนักเรียนอ่านข้อความทั้ง 3 ข้อความแล้ว นำมาพิจารณาตามความรู้สึก
ของตัวเอง หลังจากนั้นจะต้องตัดสินใจว่าข้อความใดตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
ตัวอย่างเช่น

ข้อความในข้อ 1 ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย นักเรียนก็ขีด
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องน้อย ดังตัวอย่างข้างตน

ข้อความในข้อ 2 ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด นักเรียนก็ขีด
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุด ดังตัวอย่างข้างตน

ข้อความในข้อ 3 ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก แต่ไม่มากที่สุด
นักเรียนก็ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมาก ดังตัวอย่างข้างตน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ไม่จำเป็นต้องเรียนต่อก็มิกิน					
2. ผลการเรียนที่ผ่านมามีผลต่อการตัดสินใจ ที่จะเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อ					
3. ไม่ทราบว่าเรียนต่อที่ไหนดี					
4. ไม่อยากเรียนกับครูที่เป็นคนไทยพุทธ					
5. นักเรียนคิดว่าตัวเองโต และมีอายุมากเกินไป					
6. นักเรียนมีสุขภาพไม่ดี และมีโรคประจำตัว					
7. การศึกษาในระดับมัธยมไม่เป็นการบังคับ จึงต้องตัดสินใจเอง					
8. นักเรียนกลัวการสอบแข่งขัน					
9. นักเรียนเป็นคนพูดและอ่านภาษาไทยไม่ชัด					
10. เมื่อบทเรียน และไม่เข้าใจบทเรียน					
11. เรียนจบแล้วไม่เห็นได้ประโยชน์อะไร					
12. ผู้ปกครองอยากจนไม่มีทุน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. ผู้ปกครองต้องการให้ออกไปช่วยเหลือครอบครัวประกอบอาชีพ					
14. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียนภาษาไทย เพราะไม่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
15. ผู้ปกครองต้องการให้เรียนภาษามาลายู เพราะได้ใช้ในชีวิตประจำวัน					
16. จำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนมีผลต่อการเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อ					
17. ผู้ปกครองย้ายที่อยู่บ่อย ๆ					
18. การอยู่หรือไม่อยู่กับบิดามารดามีผลต่อการเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อ					
19. ผู้หญิงไทยมุสลิม แต่เครื่องแบบนักเรียนเผยให้เห็นแขน เห็นขา ไม่มีผ้าคลุมหน้าเป็นบาป					
20. ผู้หญิงไทยมุสลิมคนใดโตเป็นสาวแล้ว ยังไม่แต่งงานเป็นบาป					
21. ชาวไทยมุสลิมแม้จะเรียนจบไปแล้วก็ไม่มีโอกาสเข้ารับราชการ					
22. การเรียนทางศาสนาก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยมุสลิมมากกว่าการเรียนทางวิชาสามัญ					
23. ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนแต่ที่ปอเนาะมากกว่าโรงเรียนมัธยมธรรมดา					
24. การศึกษาสูง ๆ ทำให้ไม่เคร่งครัดในทางศาสนา และถูกกลืนชนบทธรรมเนียมประเพณี					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25. ความรู้ทางศาสนาอิสลามเป็นความรู้ที่จำเป็นกว่าความรู้ทางศาสนาอื่น ๆ					
26. การเรียนภาษาไทยเป็นบาปเพราะจะทำให้กลายเป็นไทยพุทธเสีย					
27. นักเรียนเป็นคนเชื้อชาติมาลาญ					
28. การเรียนหนังสือไทยทำให้ลืมนิสัยของตนเอง					
29. เรียนภาษาไทยแล้วจะลืมนิสัยศาสนา					
30. ไม่อยากเรียนวิชาศาสนาอื่น ๆ ในชั้นมัธยม					
31. โรงเรียนมัธยมอยู่ห่างไกลจากบ้าน					
32. การไปมาระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่สะดวก ถนนใช้ไม่ได้ทุกฤดูกาล					
33. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ จบไปแล้วไม่ได้ทำงานอะไร					
34. เพื่อน ๆ ในหมู่บ้านส่วนมากเขาไม่เรียนหนังสือกัน					
35. ไม่มีที่อยู่อาศัยเมื่อไปเรียนต่อ					
36. เมื่อเรียนต่อจะต้องเช่าสังคัมกับไทยพุทธจะถูกเพ่งเล็งและรังเกียจจากไทยอิสลามด้วยกัน					
37. การเรียนต่อทำให้ปรับตัวเข้ากับไทยพุทธได้ยาก เพราะข้อปฏิบัติทางศาสนา					
38. มีปอเนาะอยู่ใกล้บ้านของนักเรียน จึงคิดจะเรียนต่อที่ปอเนาะ					

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อและไม่เรียนต่อของนักเรียนอื่น ๆ (ถ้ามีอีก)

ไปรกระบุ

1.

2.

3.

4.

5.

ขอบคุณ

นายพล แสงสว่าง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาแนะแนวการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ค่าความสำคัญ อันดับ และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

ข้อความ	ค่าความสำคัญ	อันดับ	t
1. ด้านส่วนตัว			
1. ไม่จำเป็นต้องเรียนต่อก็มีกิน	2.73	16	0.1466
2. ผลการเรียนที่ผ่านมาส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อหรือไม่เรียนต่อ	3.57	3	0.3113
3. ไม่ทราบจะเรียนต่อที่ไหนดี	2.96	10	3.3999**
4. ไม่อยากเรียนกับครูที่เป็นคนไทยพุทธ	2.24	33	2.2757*
5. นักเรียนคิดว่าตัวเองโต และมีอายุมากเกินไป	2.55	20	3.4794**
6. นักเรียนมีสุขภาพไม่ดีและมีโรคประจำตัว	2.27	30	3.9603**
7. การศึกษาในระดับมัธยมไม่เป็นการบังคับ จึงต้องตัดสินใจเอง	3.26	5	0.8517
8. นักเรียนกลัวการสอบแข่งขัน	2.72	17	3.1069**
9. นักเรียนเป็นคนพูดและอ่านภาษาไทยไม่ชัด	2.25	31	3.9344**
10. เบื่อทเรียนและไม่เข้าใจบทเรียน	2.36	26	2.1720*
11. เรียนจบแล้วไม่เห็นได้ประโยชน์อะไร	1.97	36	4.2624**
2. ด้านครอบครัว			
12. ผู้ปกครองยากจนไม่มีทุน	2.81	13	3.8483**
13. ผู้ปกครองต้องการให้ออกไปช่วยเหลือครอบครัวประกอบอาชีพ	2.49	24	3.7664**
14. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียนภาษาไทย เพราะไม่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	2.25	31	4.5990**
15. ผู้ปกครองต้องการให้เรียนภาษามลายู เพราะได้ใช้ในชีวิตประจำวัน	3.38	4	3.0901**

ข้อความ	ค่าความ สำคัญ	อันดับ	t
16. จำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนมีผลต่อการเรียน ต่อหรือไม่เรียนต่อ	3.06	8	0.1379
17. ผู้ปกครองย้ายที่อยู่บ่อย ๆ	1.85	37	5.2457**
18. การอยู่หรือไม่อยู่กับบิดามารดา มีผลต่อการเรียนต่อ หรือไม่เรียนต่อ	2.77	14	3.4905**
3. <u>ศาสนาและประเพณี</u>			
19. ผู้หญิงไทยมุสลิม แต่งเครื่องแบบนักเรียน เผยเห็นแขน เห็นขา ไม่มีผ้าคลุมหน้าเป็นบาป	2.82	12	2.6940*
20. ผู้หญิงไทยมุสลิมคนใดโตเป็นสาวแล้วยังไม่แต่งงาน เป็นบาป	1.83	38	2.5673*
21. ชาวไทยมุสลิม แม้จะเรียนจบไปแล้วก็ไม่มีโอกาส เข้ารับราชการ	2.36	26	3.4682**
22. การเรียนทางศาสนากว้างหน้าและเป็นที่ยอมรับของ สังคมไทยมุสลิมมากกว่าการเรียนทางวิชาสามัญ	3.05	9	4.7125**
23. ผู้ปกครองสนับสนุนให้เรียนต่อที่ปอเนาะมากกว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา	3.13	6	3.2870**
24. การศึกษาสูง ๆ ทำให้ไม่เคร่งครัดในทางศาสนา และถูกกลืนชนบทรรมนิยมประเพณี	2.84	11	1.5226
25. ความรู้ทางศาสนาอิสลามเป็นความรู้ที่จำเป็นกว่า ความรู้ด้านอื่น ๆ	3.64	2	3.0903**
26. การเรียนภาษาไทยเป็นบาป เพราะจะทำให้กลายเป็น ไทยพุทธเสีย	2.18	34	2.1688**
27. นักเรียนเป็นคนเชื้อชาติมาลายู	3.81	1	5.0238**

ข้อความ	ค่าความ สำคัญ	อันดับ	t
28. การเรียนหนังสือไทยทำให้ลืมชาติของตนเอง	2.28	29	4.1791**
29. เรียนภาษาไทยแล้วจะลืมศาสนา	2.30	28	2.5687*
30. ไม่อยากเรียนวิชาศาสนาอื่น ๆ ในชั้นมัธยม	2.50	23	6.3787**
4. <u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u>			
31. โรงเรียนมัธยมอยู่ห่างไกลจากบ้าน	3.07	7	1.9694
32. การไปมาระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่สะดวก ถนนใช้ไม่ได้ทุกฤดูกาล	2.54	21	3.8841**
33. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ จบไปแล้วไม่ได้ทำงานอะไร	2.71	18	2.6168*
34. เพื่อน ๆ ในหมู่บ้านส่วนมากเขาไม่เรียนหนังสือกัน	2.52	22	1.4591
35. ไม่มีที่อยู่อาศัยเมื่อไปเรียนต่อ	2.05	35	2.8701**
36. เมื่อเรียนต่อจะต้องเข้าสังคมกับไทยพุทธจะถูก เพ่งเล็งและรังเกียจจากไทยอิสลามด้วยกัน	2.41	25	1.8052
37. การเรียนต่อทำให้ปรับตัวเข้ากับไทยพุทธได้ยาก เพราะข้อบัญญัติทางศาสนา	2.57	19	4.9356**
38. มีเพื่อนะอยู่ใกล้บ้านของนักเรียนจึงคิดจะเรียนต่อ ที่ปอเนาะ	2.75	15	1.5654

* $P < .05$

** $P < .01$